

پاسخ‌نامه‌ی تشریحی درس خلاقیت موسیقی
کنکور سراسری ۱۴۰۰

۲۲۱. گزینه‌ی «۲»
(موسیقی فیلم)
الکس نورث از آهنگ‌سازان شناخته‌شده‌ی هالیوود در اواسط سده‌ی بیستم است. وی علی‌رغم این‌که ۱۴ بار نامزد جایزه‌ی اسکار شد هیچ‌گاه در آن برگزیده نبود. آثار بزرگ او:
«اتوبوسی به نام هوس»، «زن‌ده‌باد زاپاتا»، «کلثوپاترا»، «اسپارِتاکوس» و «چه کسی از ویرجینیا وولف می‌ترسد؟»
۲۲۲. گزینه‌ی «۱»
(سازشناسی غربی)
«گُر» نام فرانسوی ساز «هورن (همان هورن فرانسوی)» است و در بین گزینه‌ها تنها سازی است که در ارکستر سمفونیک جایگاهی ثابت دارد.
۲۲۳. گزینه‌ی «۳»
(سازشناسی غربی)
باست‌هورن در خانواده‌ی کلارینت ساز تنور محسوب می‌شود. مانند «هورن انگلیسی»، علی‌رغم این‌که در نامش «هورن» دارد اما ارتباطی با ساز «هورن» ندارد.
۲۲۴. گزینه‌ی «۱»
(سازشناسی غربی)
پس‌وند اسم نت در سازهای غربی یعنی نت نوشته‌شده‌ی «دو» آن نت صدا می‌دهد؛ مثلاً در کلارینت سی‌بمل نت نوشته‌شده‌ی دو «سی‌بمل» (یک پرده پایین‌تر) صدا می‌دهد. چنان‌چه بخواهیم با سازی غیرانتقالی هم‌صدا شود، کافی است یک پرده بالاتر از آن ساز نت‌نویسی شود.
۲۲۵. گزینه‌ی «۴»
(سازشناسی غربی)
ساز «هارپسیکورد» (یا در زبان‌های دیگر «چمبالو» و «کلاوسن») باین‌که در ظاهر شبیه به پیانو است اما در مکانیزم تولید صدایش کاملاً متفاوت است: پیانو از طریق ضربه‌ی چکش‌ها سیم‌ها را به‌ارتعاش درمی‌آورد اما هارپسیکورد با ابزاری شبیه به پَنس سیم‌ها را می‌کَنَد (= زخمه می‌زند) و از این حیث بیش‌تر به هارپ و گیتار شبیه است تا پیانو.
۲۲۶. گزینه‌ی «۱»
(سازشناسی ایرانی)
ساز عود برای سهولت بیش‌تر در کلید سل نت‌نویسی می‌شود و یک اکتاو پایین‌تر صدا می‌دهد. سازهایی از این‌قبیل که انتقالشان به اکتاو یا دو اکتاو است را «شبه‌انتقالی» می‌گوییم.
۲۲۷. گزینه‌ی «۲»
(سازشناسی ایرانی)
در کمانچه مانند سازهای زهی غربی می‌توان توأمان بروی چند سیم آرشه کشید و بدین‌روش چند صدای هم‌زمان تولید کرد. در ساز دوزله، علی‌رغم وجود دو لوله‌ی صوتی، تکنیک نوازندگی آن ساز به‌طور معمول امکان ایجاد دو صدای مختلف، حتی به‌شکل واخوان را نیز نمی‌دهد.
۲۲۸. گزینه‌ی «۴»
(هارمونی)
کادانسی که از حرکت آکورد درجه‌ی پنجم به درجه‌ی هفتم شکل می‌گیرد چند اسم دارد: فریبا، فریب‌دهنده، گول‌زن، بریده، شکسته، دیسپتیو، اینتراپتد.

.۲۲۹ گزینہی «۳»

(آکوردشناسی)

سرکلید فا مینور «سی بمل، می بمل، لابل، ربمل» است. در مینور هارمونیک درجه‌ی هفتم گام نیم‌پرده بالاتر می‌آید و بنابراین نت می علامت عرضی «بکار» می‌پذیرد. بنابراین آکورد درجه‌ی پنجم در این گام «دو، می، سل» است که چنانچه آن را دو بار وارونه کنیم به باس «سل» می‌رسیم. لازم به ذکر است که در وارونگی یک آکورد تنها جایگاه باس مهم است و ترتیب باقی عناصر آکورد تأثیری در آن ندارد.

.۲۳۰ گزینہی «۲»

(آکوردشناسی)

آکورد هفتم کاسته بر روی درجه‌ی هفتم گام مینور هارمونیک شکل می‌گیرد، بنابراین حتی در صورتی که نوع مینور گام مورد نظر ذکر نشده باشد، باس این آکورد درجه‌ی هفتمی است که نیم‌پرده نسبت به سرکلید بالا آمده باشد. در سوال گام فا مینور عنوان شده که سرکلید آن «سی بمل، می بمل، لابل، ربمل» است و آکورد مورد نظر ما بر روی نت می بکار شکل می‌گیرد: «می، سل، سی بمل، ربمل». در معکوس سوم این آکورد، ربمل در باس قرار دارد.

.۲۳۱ گزینہی «۴»

(تاریخ موسیقی غرب)

نیکولای ریمسکی-کورساکوف مصنف سوئیت سمفونیک «شهرزاد» است. این اثر برمبنای داستان کهن «هزار و یک شب» نوشته شده و از عالی‌ترین نمونه‌های اگزوتیسم در موسیقی سده‌ی نوزدهم است.

.۲۳۲ گزینہی «۴»

(تاریخ موسیقی غرب)

کلود دبوسی و موریس راول، برحسب قرابت‌شان با نقاشان امپرسیونیست و شاعران سمبولیست تحت عنوان «امپرسیونیسم» در موسیقی شناخته می‌شوند. اما فارغ از اطلاق منتقدین و تاریخ‌نگاران خود آن دو نفر این اسم را به رسمیت نمی‌شناختند؛ مقایسه‌ی آثار این دو آهنگ‌ساز نیز جز برخی شباهت‌های ظاهری ما را به دو دنیای کاملاً متفاوت می‌رساند، دو دنیایی که شاید به‌سختی بتوان آن‌ها را تحت یک لوا تصور کرد.

.۲۳۳ گزینہی «۲»

(فرم و ژانر)

فرم سونات شامل سه قسمت بنیادین «اکسپوزیسیون»، «دولپمان»، «رکاپیتولاسیون»، و دو قسمت الحاقی «مقدمه» و «کدا» است:

۱. مقدمه

۲. اکسپوزیسیون (ارائه‌ی تم‌ها)، شامل:

الف) تم اول، در تنالیت‌هی اصلی

ب) رابط، مدولاسیون به تنالیت‌هی فرعی

ج) تم دوم، در تنالیت‌هی فرعی

د) خاتمه (کُدتا)

۲. دولپمان (بسط و گسترش)، شامل مدولاسیون‌های پی‌درپی و بسط و گسترش تم‌های ارائه‌شده

۳. رکاپیتولاسیون (رپریز، ارائه‌ی مجدد تم‌ها)، شامل:

الف) تم اول، در تنالیت‌هی اصلی

ب) رابط، در این جا با بازگشت به تنالیت‌هی اصلی

ج) تم دوم، در تنالیت‌هی اصلی

د) خاتمه (کُدتا)

۴. کدا (به‌معنی دُم)

۲۳۴. گزینه‌ی «۳»

(علائم، اصطلاحات و اختصارات)

هر دو مفهوم «آچیاکاتورا» و «آپوژیاتورا» شامل نت‌های کوچکی است که قبل از نت اصلی نوشته می‌شوند و در نوشتار پیرو میزان‌بندی نیستند. آچیاکاتورا در عمل نیز پیرو میزان‌بندی نیست و به سریع‌ترین شکل اجرا می‌شود، درحالی‌که آپوژیاتورا نت اصلی را که بعد از آن می‌آید به دو قسمت تقسیم می‌کند.

۲۳۵. گزینه‌ی «۲»

(تاریخ موسیقی غرب)

مرسوم است در موسیقی دوران باروک، تریل را ابتدا از نت بالایی شروع می‌کردند. در حقیقت تریل همیشه شامل بخشی ابتدایی (که مانند آپوژیاتور عمل می‌کند) و بخش انتهایی (که حل شدن تریل بر روی نت بعدی خود را میسر می‌کند) می‌شده. این تعاریف در موسیقی دوران کلاسیک نیز ادامه پیدا کرد اما به مرور از حالت سنتی خود خارج شد و هرگاه آهنگ‌ساز چنین اجرایی از تریل را مراد می‌کرد آن را به‌طور کامل می‌نوشت.

۲۳۶. گزینه‌ی «۲»

(گام‌های غربی)

نت سی آنهارمونیک نت دوپمل است. بنابراین چنان‌چه از هر دو نت گام مینور تشکیل بدهیم تمام درجاتشان به‌طور متناظر آنهارمونیک خواهند شد.

۲۳۷. گزینه‌ی «۴»

(فاصله)

فاصله‌ای را ترکیبی گوئیم که از اکتاو (هشتم درست) بزرگ‌تر باشد. در بین گزینه‌ها تنها فاصله‌ای که خصلت را داراست نهم است.

۲۳۸. گزینه‌ی «۱»

(مدشناسی موسیقی ایران)

در رویکرد جناب خالقی که رویکردی گام‌محور است، دستگاه شور از دو دانگ غیرپیوسته‌ی «ج ج ط» و «ب ط ط» تشکیل شده است. شور لا را در نظر بگیرید که سرکلید «سی کرن» دارد. دانگ‌های آن عبارت‌اند از «لا، سی کرن، دو، ر» و «می، فا، سل، لا». حال چنان‌چه از همان نت (لا) گام مینور تشکیل دهیم، علامتی در سرکلید آن نیست و بنابراین دانگ دوم آن نیز «می، فا، سل، لا» خواهد شد.

۲۳۹. گزینه‌ی «۳»

(مدشناسی موسیقی ایران)

شاهد دستگاه همایون درجه‌ی دوم آن نسبت به نت خاتمه است؛ در برخی منابع اسم دستگاه با نت شاهد و در برخی منابع اسم دستگاه با نت خاتمه ذکر می‌شود. سرکلید همایون لا کرن (شاهد) یا سل (خاتمه) «می بمل، لا کرن» است.

۲۴۰. گزینه‌ی «۳»

(موسیقی فیلم)

آلفرد نیومن پرافتخارترین آهنگ‌ساز هالیوود است و عمده‌ی آثارش مربوط به دهه‌های ۱۹۳۰ تا دهه‌ی ۱۹۵۰ است. او موفق به کسب ۹ جایزه‌ی اسکار شده است. از آثار معروفش:

«بلندی‌های بادگیر»، «گوژپشت نتردام»، «علامت زورو»، «چه سبز بود دره‌ی من»، «ترانه‌ی برنادت»، «همه‌چیز درباره‌ی ایو»، «عشق چیز باشکوهی است»، «اناستازیا»، «خاطرات ان فرانک»، «فرودگاه»، «بزرگ‌ترین داستان عالم» و «چگونه غرب تسخیر شد».